

**«Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ»
КЕАҚ Ғылыми кеңес отырысында
11.06.2024 ж. №11 хаттамамен
БЕКІТІЛДІ**

**Докторантураға түсушілер үшін
білім беру бағдарламалары тобына түсу
емтиханының бағдарламасы
D151-Мейіргер ісі туралы ғылым**

1. Жалпы ережелер.

1.1 Бағдарлама "Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығына (бұдан әрі – үлгілік қағидалар) және «Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің бұйрығына өзгеріс енгізу туралы» 2021 жылдың 5 қарашадағы № 554 бұйрығына және жаңа редакцияда - ҚР Ғылым және жоғары білім министрінің 03.05.2024 No 212 бұйрығымен сәйкес жасалды.

1.2 Докторантураға түсушілер білім беру бағдарламалары тобының бейіні бойынша емтихан тапсырады. Емтихан сұрақтары 3 блокқа бөлінген: 1 блок – «Қоғамдық денсаулық сақтау» пәні бойынша сұрақтар, 2 блок – «Мейіргер ісіндегі жобаларды басқару» пәні бойынша, 3 блок – «Мейірбике ісіндегі дәлелді медицина негіздері» пәні бойынша.

Блоктар	Балл
Блок 1	30
Блок 2	30
Блок 3	40
Максималды балл	100/75

1.3 Түсу емтиханының ұзақтығы - 4 сағат 00 минут.

**2. Емтиханға дайындық тақырыптары
білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша.**

Блок 1

"Қоғамдық денсаулық сақтау" пәні

Тақырып 1. Қоғамдық денсаулық сақтау пәні. Даму тарихы, әдістері, негізгі бөлімдері. Қоғамдық денсаулық пен денсаулық сақтау анықтамасы, Денсаулық компоненттері, Қоғамдық денсаулық детерминанттары, Денсаулық деңгейлері.

Тақырып 2. Денсаулықтың әлеуметтік жағдайы. Денсаулыққа әсер ететін факторлар

Тақырып 3. Демографиялық көрсеткіштерді, көші-қон көрсеткіштерін есептеу әдістері. Халықтың табиғи қозғалысының көрсеткіштерін есептеу әдістері.

Тақырып 4. Әйелдердің денсаулығын сақтау және акушерлік-гинекологиялық көмекті ұйымдастыру.

Тақырып 5. Өмір сапасы. Ауру-көрсеткіштер, негізгі критерийлер; Денсаулық сақтау жүйесіндегі мейірбике қызметкерлерінің орны мен рөлі. Медициналық көмектің сапасы туралы түсінік. Азаматтардың денсаулығын сақтау саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі қағидаттары.

Тақырып 6. Халықтың совиальды маңызды аурулармен сырқаттануының медициналық-әлеуметтік аспектілері.

Тақырып 7. Денсаулық сақтауды басқару. Басқару принциптері, басқару процесс ретінде, басқару циклі. Азаматтардың медициналық көмекке құқықтары (ҚР Конституциясы, "халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы"ҚР Кодексі). Денсаулық сақтаудың кадрлық ресурстарын басқару.

Тақырып 8. Алдын алу денсаулық сақтауды ұйымдастырудың негізгі принциптерінің бірі ретінде.

Тақырып 9. Қазақстан Республикасындағы денсаулық сақтау жүйесін реформалаудың алғышарттары. ЧЕЗ-тің экономикалық мәні және іске асыру кезеңдері. ҚР Денсаулық сақтау жүйесін реформалаудың негізгі бағыттары.

Тақырып 10. Мүгедектік, халықтың физикалық дамуы. Мүгедектік көрсеткіштерін есептеу және талдау әдістемесі. Қартаю, мүгедектер және әлеуметтік-экономикалық жағынан қолайсыз халық.

Тақырып 11. Денсаулық сақтаудағы инновациялық технологиялар. Стационарды алмастыратын технологиялар.

Тақырып 12. Өмір салты және маңызды аурулардың медициналық-әлеуметтік аспектілері. Салауатты өмір салтын қалыптастырудың медициналық-әлеуметтік мәселелері.

Тақырып 13. Аурулардың даму қаупі факторлары. Жұқпалы емес аурулар мысалында қауіп факторлары.

Тақырып 14. Ауруханаға көмек көрсетуді ұйымдастыру.

Тақырып 15. Денсаулық сақтаудағы стандарттау. Денсаулық сақтау саласындағы медициналық көмектің сапасын басқару принциптері.

Медициналық ұйымдарды аккредиттеу: мақсаты, міндеттері мен принциптері.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1. Қоғамдық денсаулық сақтау: оқу құралы / А.А. Ақанов, Қ.А., Төлебаев, М.А. Камалиев және басқалар – М: Мәскеу: Литерра, 2017.
2. Лисицын Ю.П. Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтау: [Мәтін]; Оқулық / Ю.П. Лисицын, Г.Е. Ұлымбеков. - 3-ші басылым, аударма. Шар I. - М: GEOTAR-MEDIA, 2015.
3. В.А. Медик, В.К. Юрьев. Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтау. 3-бас., қайта қаралған. Және доп. Оқулық – GEOTAR-Media-2014.
4. Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтау, денсаулық сақтау экономикасы [Мәтін]; Оқулық Т1 / Ред. Кучеренко В.З. - М.: GEOTAR-Media-2013.
5. Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтау: практикалық білім беруге арналған нұсқаулық: оқу құралы / В.А. Дәрігер, В.И. Лисицин, М.С. Токмачев. - 2-ші басылым, бұрынғы. және доп. - М.: GEOTAR-Media, 2018.
6. Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру туралы № 405 Қазақстан Республикасының Заңы (01.01.2020 ж. өзгертулер мен толықтырулармен).
7. Скринингтік зерттеулерге жататын адамдардың нысаналы топтарын, сондай-ақ осы қарап-тексерулерді өткізудің қағидаларын, көлемі мен кезеңділігін бекіту туралы-Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-174/2020 бұйрығы.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Қоғамдық денсаулық сақтау: оқу құралы / А.А. Ақанов, Қ.А. Төлебаев, М.А. Камалиев және т.б. – М: Мәскеу: Литерра, 2017. – 496 б.
3. Лисицын Ю.П. Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтау: [Мәтін]; Оқулық / Ю.П. Лисицын, Г.Е. Ұлымбекова. - 3-ші басылым, Аян. Және қосымша. - М: GEOTAR-MEDIA, 2015. - 544 б.
4. В.А. Медик, В.К. Юрьев. Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтау. 3-бас., қайта қаралған. Және қосымша. Оқулық – GEOTAR-Media-2014.
5. Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтау, денсаулық сақтау экономикасы [Мәтін]; Оқулық Т1 / Ред. Кучеренко В.З. – М.: GEOTAR-Media-2013. – 688 б.
6. Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтау: практикалық жаттығуларға нұсқаулық: оқу құралы / В.А. Дәрігер, В.И. Лисицин, М.С.

Токмачев. - 2-ші басылым, Аян. және қосымша – М.: ГОЕТАР-Медиа, 2018. – 464 б.

7. Скринингті ұйымдастыру ережесін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2010 жылғы 9 қыркүйектегі N 704 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2010 жылы 15 қыркүйекте N 6490 тіркелді.

Блок 2

"Мейіргер ісіндегі жобалық менеджмент" пәні

Тақырып 1. Медициналық ұйымдағы жобаларды басқару негіздері, жобаларды басқарудың негізгі түсініктері, мейірбике ісіндегі жобалық менеджменттің құрылымы;

Тақырып 2. Жобалар мен мультипроект бағдарламаларының санаттарын жіктеу. Жоғары технологиялық жобалардың өмірлік циклдары. Мейірбике ісінде жаңа өнімді құрудың өмірлік циклінің сатылы-шлюздік процесі; жобаның ортасы.

Тақырып 3. Жобаның өмірлік циклі мен тәуекелдерін басқару. Жобаны басқару тұжырымдамаларының үштігі. Болжамды жоспарлау және бақылау. Жауапкершілік орталықтары, жоба тобы.

Тақырып 4. Жобаларды тиімді басқарудың маңыздылығы. Жобаларды жіктеу. Жоба портфолиосын стратегиялық басқару. Жобалар тізілімі.

Тақырып 5. Компаниядағы жобаларды басқару мүмкіндіктерін жақсарту: жоба портфолиосы, жобаны басқарудың құны және ROI, Беркли жобаларын басқарудың жетілу модельдері, PMI бағдарламасы. Жобаны және оның өмірлік циклін басқару процестерін жақсарту тәсілдері.

Тақырып 6. Жобаның, жұмыс пакеттерінің функционалдық жетекшілері мен көшбасшылары. Жоба менеджерін таңдау. Жобаларды басқарудағы мансаптық өсу.

Тақырып 7. "Пилоттық" жоба әдісі, интеграцияланған процестерді қайта құру. Мейірбике ісіндегі жобаларды басқарудағы рөлдер; интеграциялық жауапкершілігі бар негізгі лауазымдар, міндеттер мен өкілеттіктер.

Тақырып 8. Ұйымдық құрылымдардың нұсқалары: функционалды-жобалық матрицалық құрылым, жобаның мақсатты жұмыс тобы. Есеп берудің негізгі принципі.

Тақырып 9. Жауапкершілік матрицасы. Жоба портфолиосын басқару тобының міндеттері. Санаттағы жобаларды іріктеу: коммуникациялық жүйелер, Ақпараттық жүйелер, жаңа өнімдер мен қызметтер, ҒЗТКЖ. Мейірбике ісіндегі жобалардың басымдықтарын басқару.

Тақырып 10. Ғылыми қызметтің этикалық негіздері. Плагиат. Этикалық қағидаларды сақтамағаны үшін жауапкершілік.

Тақырып 11. Зерттеу жобаларын қаржыландыру көздерін іздеу. Халықаралық ғылыми қорлар, қорлардың негізгі мақсаттары мен міндеттері, жұмыс істеудің негізгі қағидағдары, қызметтің басым бағыттары.

Тақырып 12. Жоба кеңсесінің функциялары. Кеңсе қызметкерлерінің міндеттері: Жоба менеджері, жобаның функционалды көшбасшысы, жоба инженері, келісім-шарт әкімшісі, жоба бақылаушысы, жоба бухгалтері, өндіріс үйлестірушісі, енгізу менеджері.

Тақырып 13. Жоба командасының тұжырымдамасы және оны дамыту, тиімді жұмыс, қақтығыстар және оларды шешу. Міндеттемелерді бөлу және қабылдау.

Тақырып 14. Жобаның стейкхолдерлерін басқару; жобалардағы персоналды басқару.

Тақырып 15. Ғылыми зерттеу нәтижелерін енгізу тетіктері. Ғылыми нәтижелерді коммерцияландыру. Зияткерлік меншікті қорғау. Халықаралық патенттеу. Ашылулар, өнертабыстар, рационализаторлық ұсыныстар. Авторлық куәліктер. Лицензия.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

Негізгі:

1. Виханский О.С., Наумов А.И. Басқару: Оқулық. - 5-бас.-М.: Магистр: INFRA-M, 2014. - 576 б.
2. Гриффин Р.В. Басқару: - 12 басылым. Алматы: «Ұлттық аудару бюролары». 2018. - 768 б.
3. Дафт Р. Басқару. 8-ші басылым/транс. ағылшын тілінен ред. С.К.Мордовина.- Санкт-Петербург: Петр, 2014.- 800 б.
4. A guided to the project management body of knowledge. PM Network., PMI., 2013.
5. I.I. Mazur, V.D. Shapiro, N.G. Olderogge, Project management., - М.: Omega – L., 2010.
6. Афанасьев В. В., Грибкова О. В., Уколова Л. И. Методология и методы научного исследования. — М.: Юрайт. 2023. 164 с.
7. Байбородова Л. В., Чернявская А. П. Методология и методы научного исследования. — М.: Юрайт. 2024. 222 с.

Қосымша:

1. Дракер П., Мачиарелло Дж.А. Басқару: ағылшын тілінен аударылған. - М.: ООД «I.D. Уильямс», 2012. – 704 б.
2. Мескон М., Альберт М., Хедури Ф. Менеджмент негіздері. - М.: Уильямс баспасы, 2016, 2017, 2019.
1. 3. McCormack, J., Slaght, J. (2005). English for academic study: Extended writing and research skills. Garnet education: The university of reading.

2. Скворцова Л. Н. Основы научных исследований. Учебное пособие для вузов. — М.: Лань. 2023. 100 с.
3. Сладкова О. Б. Основы научно-исследовательской работы. — М.: Юрайт. 2023. 155 с.

Блок 3

"Мейірбике ісіндегі дәлелді медицина негіздері" пәні

Тақырып 1. Дәлелді медицинаға кіріспе (ДМ). Дәлелді медицинаның даму тарихы. Әлемдік даму тәжірибесі.

Тақырып 2. Зерттеу түрлері. Бақылау: сипаттамалық, аналитикалық. Бақылау зерттеулерін жоспарлау. Дәлелді медицинадағы сапалық және сандық зерттеу әдістері.

Тақырып 3. Клиникалық эпидемиология: анықтамасы, даму тарихы, зерттеудің негізгі принциптері мен әдістері. PICO принципін қолдана отырып, клиникалық проблеманы тұжырымдау. Клиникалық мәселені Pico сұрағына айналдыру.

Тақырып 4. Ғылыми дәлелденген мәліметтер базасы. Бастапқы, екінші, үшінші әдебиеттер. Іздеу операторлары. Медициналық пәндік айдарлардың көрсеткіші

Тақырып 5. ТМД және Қазақстан елдерінің клиникалық тәжірибесіндегі дәлелді медицина. Дәлелді медицина дерекқорлары, Кохран кітапханасы.

Тақырып 6. Зерттеу түрлері. Эксперименттік: RCT. Эксперименттік зерттеулерді жоспарлау. Клиникалық проблеманы тұжырымдау.

Тақырып 7. Зерттеу түрлері. Бақылау: сипаттамалық, аналитикалық. Бақылаушылық зерттеулерді жоспарлау. Дәлелді медицинадағы сапалық және сандық зерттеу әдістері.

Тақырып 8. Зерттеу түрлері. Тәжірибелік: RCT. Эксперименттік зерттеулерді жоспарлау. Мейірбике ісіндегі проблеманы тұжырымдау.

Тақырып 9. Жүйелі шолулар және мета-талдау. Cochrane database of Systematic Reviews электрондық деректер базасынан ақпаратты іздеу

Тақырып 10. Дәлелді медицинадағы зерттеулердің иерархиясы. Дәлелдеу деңгейлері. Ғылыми дәлелденген мақаланы талдау (мета-талдау).

Тақырып 11. Интернетте және электрондық деректер базасында ақпаратты іздеу. Медициналық ақпаратты библиографиялық іздеу жүйесі: Кохрановская кітапханасы.

Тақырып 12. Клиникалық аудит. Есеп. Клиникалық аудитті шамамен жоспарлау және жүргізу. "Әлемдегі және ҚР дәлелді медицина орталықтары".

Тақырып 13. Клиникалық практикалық нұсқаулар (КПР). Әзірлеу және практикаға енгізу принциптері. КПР ғылыми дәлелденген мәліметтер базасынан іздеу. Клиникалық практикалық нұсқаулар. Артықшылықтары мен кемшіліктері.

Тақырып 14. Мейірбикелік тәжірибеде шешім қабылдау түрлері. ДМ-нің клиникалық эпидемиологиямен және медициналық-биологиялық статистикамен байланысы. Дәлелдерге негізделген мейірбикелік тәжірибені алға жылжытудағы кедергілер.

Тақырып 15. Дәлелді медицинадағы сапалық және сандық зерттеу әдістері.

Қолданылған әдебиеттер тізімі.

Негізгі:

1. Дәлелді медицина. ДМ-мен қалай айналысуға болады. ДМ қалай оқыту керек: семинар: пер. ағылшын тілінен. / ред. В.В. Власов, К.И. Сайтқұлова. - М.: GEOTAR - БАҚ, 2010.
2. Дәлелді медицина негіздері / Т.Гринхалч; пер. Ағылшын тілінен. ред. И.Н. Денисова, Қ.И. Сайтқұлова, В.П. Леонова. – М.: ГОЕТАР-Медиа, 2018.
3. Делельді дәрі жақсы емес. Триша Гринхалг. aud.agylsh.til. /жау. ред. Г.С. Кемелова, Т.Қ.Сағадатова, GOETAR-Media, 2018.
4. Эпидемиология және зерттеу әдістері. М.Қ.Сапарбеков, Алматы, 2016.
5. Kameshwar Prasad. Fundamentals of Evidence Based Medicine, Springer, 2nd ed. 2014, English, 174 pages,
6. Sharon E. Straus, Paul Glasziou, W. Scott Richardson, R. Brian Haynes.- Evidence-Based Medicine, How to Practice and Teach EBM, 5th Edition, 2018, English, ISBN: 9780702062964, 336 P.

Қосымша:

1. Қалиева Ш.С., Минакова Н.А. Дәлелді медицина негіздері бойынша ақпараттық-дидактикалық блок. оқулық - Құралдар жинағы. – Қарағанды: ЖК «Ақнұр» баспасы, 2019 ж.
2. Ошибаева А.Е. Дәлелді медицина негіздері: оқу құралы. - Құралдар жинағы. – Алматы: «Қазақ университеті», 2018.
3. Раушанова А.М. Дәлелді медицина негіздері: оқу құралы. - Құралдар жинағы. – Алматы: «Қазақ университеті», 2019.

8D101 «Медйіргер ісі» мамандығы бойынша докторантураға түсушілер үшін қабылдау емтиханын бағалау критерийлері

Жұмыс сипаттамасы	Бағалау баллының диапазоны	ECTS балы	Дәстүрлі (4 деңгейлі) бағалау шкаласы
Өтініш беруші әртүрлі процестер мен объектілерді ғылыми зерттеудің негізгі бағыттарын, денсаулық сақтау	95-100	A	Өте жақсы
	90-94	A-	

Жұмыс сипаттамасы	Бағалау баллының диапазоны	ECTS балы	Дәстүрлі (4 деңгейлі) бағалау шкаласы
<p>саласындағы кәсіби және ғылыми қызмет технологияларын толық түсінетіндігін көрсеткен жағдайда өтініш берушінің жауабы «өте жақсы» деп бағаланады;</p> <p>Жазбаша және ауызша өз ойын анық, анық, қисынды жеткізе алады; алған білімдерін практикалық есептерді шешуге қолдана білу; пайымдау және логикалық қорытынды жасауды біледі.</p>			
<p>Өтініш беруші әртүрлі процестер мен объектілерді ғылыми зерттеудің негізгі бағыттарын, денсаулық сақтау саласындағы кәсіби және ғылыми қызмет технологияларын түсінетіндігін көрсеткен кезде өтініш берушінің жауабы «жақсы» деп бағаланады;</p> <p>Жазбаша және ауызша өз ойын анық, анық, қисынды жеткізе алады; алған білімдерін практикалық есептерді шешуге қолдана білу; пайымдау және логикалық қорытынды жасауды біледі.</p>	85-89	B+	Жақсы
	80-84	B	
	75-79	B-	
<p>Өтініш берушінің жауабы «қанағаттанарлық» деп бағаланады, егер жауапта әртүрлі процестер мен объектілерді ғылыми зерттеудің негізгі бағыттарын, денсаулық сақтау саласындағы кәсіби және ғылыми қызмет технологияларын түсіну шектеулі</p>	70-74	C+	Қанағаттанарлық
	65-69	C	
	60-64	C-	

Жұмыс сипаттамасы	Бағалау баллының диапазоны	ECTS балы	Дәстүрлі (4 деңгейлі) бағалау шкаласы
<p>Жазбаша және ауызша өз ойын анық және логикалық түрде жеткізуді білмейді; практикалық есептерді шешу үшін алған білімдерін қолдануды біледі; пайымдау және логикалық қорытынды жасауды біледі.</p>			
<p>Өтініш берушінің жауабы «қанағаттанарлық» деп бағаланады, егер жауапта әртүрлі процестер мен объектілерді ғылыми зерттеудің негізгі бағыттарын, денсаулық сақтау саласындағы кәсіби және ғылыми қызмет технологияларын түсіну шектеулі</p> <p>Жазбаша және ауызша өз ойын анық және логикалық түрде жеткізуді білмейді; практикалық есептерді шешу үшін алған білімдерін қолдануды біледі; пайымдау және логикалық қорытынды жасауды біледі</p>	<p>55-59</p> <hr/> <p>50-54</p>	<p>D+</p> <hr/> <p>D</p>	<p>Қанағаттанарлық</p>
<p>Өтініш берушінің жауабы әртүрлі процестер мен объектілерді ғылыми зерттеудің негізгі бағыттарын, денсаулық сақтау саласындағы кәсіби және ғылыми қызмет технологиясын толық түсінбеуін көрсеткен жағдайда «қанағаттанарлық емес» деп бағаланады.</p> <p>Жазбаша және ауызша өз ойын анық, анық және логикалық түрде жеткізуді білмейді; алған білімдерін практикалық есептерді шешуге қолдануды білмейді; пайымдау және логикалық қорытынды жасауды</p>	<p>0-49</p>	<p>F</p>	<p>Қанағаттанарлық емес</p>

Жұмыс сипаттамасы	Бағалау баллының диапазоны	ECTS балы	Дәстүрлі (4 деңгейлі) бағалау шкаласы
білмейді.			